

4.24 Felles (VO nr. 90)

4.24.1 Innledning

Kapitlet omhandler utgifts- og inntektsposter som sorterer inn under budsjett- og regnskapsskjema 1A/2A (drift/investering). Skjema 1A og 2A fremgår av tabellene 2.4.2 og 2.4.5 i del 2.4 foran. Aktuelle inntektsposter er skatt på inntekt og formue, statlig rammetilskudd, integreringstilskudd, vertskommunetilskudd og øvrige generelle statstilskudd. I tillegg føres renteinntekter/-utgifter, avdrag, utbytte, låneopptak og all annen finansiering av investeringer, samt interne finansieringstransaksjoner under kapitlet.

4.24.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.24.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Forslag 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021
Driftsutgifter	230 007	180 783	196 369	209 153	212 579	213 577
Driftsinntekter	1 982 954	1 985 229	2 045 746	2 060 911	2 051 257	2 049 756
Netto driftsinntekter	1 752 947	1 804 446	1 849 377	1 851 758	1 838 678	1 836 179
Investeringsutgifter	111 602	56 115	72 355	73 239	59 224	60 265
Investeringsinntekter	691 251	537 196	703 633	576 348	339 914	195 635
Netto inv. inntekter	579 649	481 081	631 278	503 109	280 690	135 370

4.24.3 De enkelte inntekts- og utgiftsanslagene

Rådmannens forslag til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 er som vist i tabellen under basert på en rekke inntektsanslag. I det videre gis det kommentarer til de enkelte anslag. Tabellen er ført opp med beløp i faste priser med 2018-kroneverdi.

Tabell 4.24.3.1 Oppsummering av inntektsanslag for økonomiplanperioden 2018-2021 (kr 1.000)

Anslag:	Tjeneste – Art	2018	2019	2020	2021
Skatteinntekter	8000 – 1870	795 255	795 255	795 255	795 255
Rammetilskudd	8400 – 1800	958 463	960 747	962 019	962 387
Frie inntekter (sum skatt og rammetilsk.)		1 753 718	1 756 002	1 757 274	1 757 642
Eiendomsskatt verker og bruk	8001 – 1874	3 500	3 500	3 500	3 500
Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger	8001 – 1875	115 900	118 900	121 900	124 900
Vertskommunetilskudd, ansvarsreformen	8400 – 1811	39 666	36 615	33 564	30 512
Kompensasjonstilskudd eldreomsorg mv.	8703 – 1813	6 125	6 067	6 008	5 949
Rentekompensasjon skoleanlegg	8703 – 1814	1 238	1 135	1 032	910
Avgiftspliktig salg av konsesjonskraft	3210 – 1650	1 000	1 000	1 000	1 000
Integreringstilskudd flyktninger	8500 – 1810	52 754	47 301	48 067	48 067

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Frie inntekter er inntekter som kommunene i utgangspunktet kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. I de senere årene har en andel av veksten i frie inntekter vært begrunnet med økt satsing innenfor prioriterte områder. De frie inntektene fordeles til kommunene gjennom inntektssystemet. Som det fremgår av tabellen over er anslaget på frie inntekter for Ringsaker kommune i 2018 på 1,754 mrd. kroner. Anslaget fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (Grønt hefte) til statsbudsjettet.

Skatt på inntekt og formue

Fordelingen mellom skatteinntekter og rammetilskudd bestemmes blant annet av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale skattørene. Det er en målsetting om at skatteinntektenes andel av de samlede inntektene for kommunene skal utgjøre 40 %.

Forslag til skattører er fremmet i Prp. 1 LS (2017–2018) Skatter, avgifter og toll 2018. Det foreslås at den kommunale skattøren for 2018 holdes uendret på 11,8 %. Anslåtte skatteinntekter for Ringsaker i 2018 er blant annet basert på regjeringens forslag til skattøre.

Ringsaker kommunes skatteinngang i 2016 utgjorde 752,571 mill. kroner. Opprinnelig vedtatt skatteanslag for 2017 lyder på 748,703 mill. kroner. Dette er senere endret to ganger; ved behandlingen av 1. tertialrapport 2017, som følge av nye skatteanslag for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett, og ved behandling av 2. tertialrapport 2017, på bakgrunn av ny informasjon om skatteinngangen i 2017 i forslag til statsbudsjett 2018. Ved utarbeidelse av skatteanslag for 2018 er det forutsatt at den faktiske skatteinngangen i 2017 blir på 763,843 mill. kroner, jf. nærmere omtale i 2. tertialrapport 2017.

Ved beregning av skatteanslaget for 2018 er regjeringens kommunevise anslag, som fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (grønt hefte), fulgt. Tallene nedenfor er oppgitt i faste priser med 2018 som kroneverdi.

Tabell 4.24.3.2 Skatteanslag for økonomiplanperioden 2018-2021 (kr 1.000)

SKATT	2018	2019	2020	2021
Faktisk inngang i 2016	752 571	752 571	752 571	752 571
+ 1,50 % økning i 2017	11 272	11 272	11 272	11 272
Anslått inngang i 2017 (2. tertial)	763 843	763 843	763 843	763 843
+ 4,11 % økning	31 412	31 412	31 412	31 412
= Skatteanslag (avrundet)	795 255	795 255	795 255	795 255

I statsbudsjettet er det lagt til grunn at kommunenes inntekter fra skatt på inntekt og formue vil utgjøre 158,5 mrd. kroner i 2018. Dette tilsvarer en vekst på 2,4 % fra det nivået som er anslått for 2017 i revidert nasjonalbudsjett. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2018 bygger på 1,1 % sysselsettingsvekst og 3,0 % lønnsvekst fra 2017 til 2018.

Rådmannen har valgt å følge regjeringens skatteanslag i opplegget for 2018. Dersom det viser seg at skatteinntektene utvikler seg annerledes enn anslått i budsjettet, vil en komme tilbake til dette ved tertialrapportene i 2018.

Rammetilskudd gjennom inntektssystemet

Gjennom inntektssystemet fordeles rammetilskuddet til kommunene ved utjevning av utgifter og skatteinntekter. Det overordnede formålet med utgiftsutjevningen og skatteutjevningen i inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene, slik at en kan gi et likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet fullt ut kompenseres for variasjoner i kostnader ved tjenesteytingen, som de selv ikke kan påvirke. Kostnadsnøkkelen er den mekanismen i inntektssystemet som i praksis sørger for dette, og som fordeler tilskudd til kommunene etter deres varierende behov.

Kostnadsnøkkelen er satt sammen av objektive kriterier som kommunene ikke kan påvirke gjennom egne valg og prioriteringer. Alderskriteriene er «grunnmuren» i kostnadsnøkkelen. Siden alderskriteriene ikke ivaretar etterspørselen etter kommunale tjenester fullt ut, er kostnadsnøkkelen supplert med ulike sosiale kriterier som ivaretar at etterspørselen også avhenger av levekår,

helsetilstand mv. Kostnadsnøkkelen inneholder egne kriterier som ivaretar variasjonen i kostnader ved å gi en enkelt tjeneste. Ulikt bosettingsmønster og kommunestørrelse gir slike kostnadsvariasjoner. Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata beregnes utgiftsbehovet for den enkelte kommune. Gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet utjevnes delvis forskjeller i skatteinntekter.

Endringer i inntektssystemet

I kommuneproposisjonen for 2017 ble det varslet enkelte problemstillinger i inntektssystemet for kommunene som skulle vurderes nærmere og legges fram for Stortinget på et senere tidspunkt. Det ble blant annet varslet at det skulle foretas en utredning av om kommunale veier kan inkluderes i utgiftsutjevningen, og en skulle ytterligere utrede verdien på kriteriet antall psykisk utviklingshemmede i delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg. I tillegg skulle det arbeides videre med å utvikle et kriterium for rus og psykisk helse som kan fange opp variasjoner i kommunenes utgifter til blant annet barnevern og sosialhjelp.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har satt i gang to eksterne forskningsprosjekter for å utrede henholdsvis verdien av kriteriet antall psykisk utviklingshemmede i delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg, og hvordan et kriterium for rus og psykisk helse kan utformes. Departementet vil jobbe videre med disse problemstillingene, og det er foreløpig ikke foretatt noen endringer i inntektssystemet.

KMD vurderer at kommunal vei er en sektor det er vanskelig å inkludere i utgiftsutjevningen, og tilrå at kommunal vei ikke inkluderes. Departementet legger vekt på at sektoren er liten og vanskelig å avgrense opp mot øvrige veisystemer, og at det er vanskelig å finne gode kriterier som fanger opp variasjonene i kommunenes utgifter til kommunale veier. Omfanget av fylkesveier og riksveier gjennom kommunen vil i varierende grad fra kommune til kommune kunne avlaste et kommunalt veinett, og dermed kunne påvirke behovet for kommunale veier. Dette vil vanskelig kunne fanges opp i en delkostnadsnøkkel. Kommunal vei er lite ensartet og omfatter mange ulike typer veier og dette er forhold det er vanskelig å fange opp i en kostnadsnøkkel. Det kan også være vanskelig å skille mellom drift og investering ved registrering av driftsutgifter for kommunal vei.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) i inntektssystemet for kommunene er en overgangsordning som sikrer at alle kommuner har en vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste som ikke ligger mer enn kr 300 pr. innbygger under landsgjennomsnittet. Ordningen ble innført i 2009 og har vært uendret siden. Inntektsgarantiordningen fanger i stor grad opp endringer i rammetilskuddet fra ett år til det neste og gir kommunene forutsigbarhet ved at veksten i rammetilskuddet ikke vil avvike mer et visst beløp fra veksten på landsbasis. Ordningen finansieres ved et likt trekk pr. innbygger for alle kommuner. Departementet foreslår å øke grenseverdien i inntektsgarantiordningen til kr 400 pr. innbygger i 2018.

Fra og med 2017 oppdateres vektingen av de ulike delkostnadsnøkklene årlig med faktiske utgiftsandeler fra siste tilgjengelige tall fra KOSTRA. For 2018 er sektorvektingen basert på endelige KOSTRA-tall for 2016.

Under vises utgiftsutjevningen for Ringsaker basert på justert kostnadsnøkkel for 2018.

Tabell 4.24.3.3 Utgiftsutjevningen 2018

	HELE LANDET		RINGSAKER			Bruk av folketall 1.7.2017	
	Vekt	Antall	Antall	Indeks utg. behov	Utslag i %	Tillegg/ fradrag i utgiftsutjevning	
						Kr pr. innb.	Totalt
0-1 år	0,0054	118 267	670	0,8791	-0,07 %	-33	-1 114
2-5 år	0,1414	246 598	1 364	0,8583	-2,00 %	-1 005	-34 177
6-15 år	0,2646	634 798	4 002	0,9783	-0,57 %	-288	-9 792
16-22 år	0,0225	465 492	3 039	1,0131	0,03 %	15	503
23-66 år	0,1033	3 035 065	19 075	0,9753	-0,26 %	-128	-4 356
67-79 år	0,0551	555 836	4 226	1,1798	0,99 %	497	16 906
80-89 år	0,0758	177 201	1 330	1,1647	1,25 %	626	21 303
over 90 år	0,0382	44 561	305	1,0621	0,24 %	119	4 050
Basistillegg	0,0189	325	0,5925	0,2829	-1,36 %	-680	-23 126
Sone	0,0101	20 473 409	156 835	1,1887	0,19 %	96	3 253
Nabo	0,0101	9 385 627	60 308	0,9971	0,00 %	-1	-50
Landbrukskriterium	0,0021	1	0,0118	1,8323	0,17 %	88	2 982
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0071	49 464	232	0,7278	-0,19 %	-97	-3 297
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0084	147 902	430	0,4512	-0,46 %	-231	-7 866
Dødlighet	0,0451	41 160	279	1,0519	0,23 %	117	3 992
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0164	122 673	758	0,9589	-0,07 %	-34	-1 151
Lavinntekt	0,0103	260 937	1 337	0,7951	-0,21 %	-106	-3 601
Uføre 18-49 år	0,0065	94 623	809	1,3267	0,21 %	107	3 624
Opphopningsindeks	0,0096	224	1	0,4883	-0,49 %	-246	-8 381
Aleneboende 30-66 år	0,0194	449 127	2 559	0,8842	-0,22 %	-113	-3 834
PU over 16 år	0,0483	19 487	158	1,2582	1,25 %	626	21 278
Ikke-gifte 67 år og over	0,0451	342 622	2 478	1,1223	0,55 %	277	9 413
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0173	40 654	258	0,9831	-0,03 %	-15	-500
Innbyggere med høyere utdanning	0,0190	1 321 033	6 122	0,7191	-0,53 %	-268	-9 105
Kostnadsindeks	1,0000			0,98649	-1,35 %	-678	-23 047
Netto virkning statlige/private skoler							3 103
Sum utgiftsutjevning							-19 943

I indeks for beregnet utgiftsbehov er landsgjennomsnittet 1. Kommuner med en indeks som er større enn 1 har i henhold til modellen et utgiftsbehov pr. innbygger som er større enn landsgjennomsnittet, mens kommuner med en indeks mindre enn 1 har et utgiftsbehov som er lavere enn landsgjennomsnittet.

Tabellen over viser at Ringsaker har et beregnet utgiftsbehov som er 0,986 %. Det innebærer at Ringsaker relativt sett er litt mer lettdreven enn landsgjennomsnittet. Som følge av dette omfordeles 19,943 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kommuner som har et utgiftsbehov over landsgjennomsnittet.

Skatteutjevning

Det er store variasjoner i skattegrunnlag mellom kommunene, noe som skaper store forskjeller i inntektsnivå. Forskjeller i skattegrunnlag blir, i motsetning til forskjeller i utgiftsbehov, kun delvis utjevnet gjennom skatteutjevningen.

Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får kompensert 60 % av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet, mens kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir trukket for 60 % av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet.

Kommuner med skatteinntekter under 90 % av landsgjennomsnittet får en tilleggskompensasjon på 35 % av differansen mellom egen skatteinntekt og 90 % av landsgjennomsnittet.

Tilleggskompensasjonen er finansiert ved et likt trekk pr. innbygger for alle landets kommuner.

Sum frie inntekter

I Grønt hefte blir rammetilskuddet til hver enkelt kommune presentert. Ved utarbeidelse av budsjettet for overføringer gjennom inntektssystemet har rådmannen lagt til grunn KMDs beregning av rammetilskuddet for Ringsaker. I tillegg er det benyttet prognosemodell for beregning av skatt og rammetilskudd fra KS, som samsvarer med departementets beregningsmodell.

Det må understrekes at beregningene vedrørende skatt og inntektsutjevning er beheftet med usikkerhet. I inntektsutjevningen, som legges til grunn i statsbudsjettet, benyttes folketall pr. 1.1.2017, mens en i den faktiske inntektsutjevningen for 2018 vil benytte folketall pr. 1.1.2018.

Det er den faktiske utviklingen i 2018, som blir ferdig beregnet i februar 2019, som gir det endelige tallet for netto skatteutjevning. I tabellen nedenfor har en oppsummert virkningene for Ringsaker kommune slik en har anslått det.

Tabell 4.24.3.4 Anslag for frie inntekter i økonomiplanperioden 2018-2021 (kr 1.000)

INNTAKSSYSTEMET - OVERFØRINGER	2018	2019	2020	2021
Innbyggertilskudd	806 946	808 520	809 465	810 663
Utgiftsutjevning	-19 943	-19 964	-19 977	-19 933
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-2 431	-1 701	-1 360	-1 360
Saker med særskilt fordeling	5 480	5 480	5 480	4 696
Skjønnsmidler	3 500	3 500	3 500	3 500
Netto inntektsutjevning	164 912	164 912	164 912	164 912
Anslag rammetilskudd i 2018-priser	958 464	960 747	962 020	962 478
Skatteanslag	795 255	795 255	795 255	795 255
Anslag skatt og rammetilskudd i 2018-priser	1 753 719	1 756 002	1 757 275	1 757 733

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i k.sak 88/2006 å utskrive eiendomsskatt på alle næringseiendommer, forretningsbygg, boliger, fritidsboliger (hytter) og tomtegrunn i hele kommunen med virkning fra 2007, med unntak av de eiendommer som fremgår av eiendomsskattelovens § 5.

I 2017 gjennomføres det en alminnelig taksering/omtaksering av alle eiendommer i kommunen, jf. k.sak 108/2015. Det er de nye takstene som blir gjeldende fra 1.1.2018 og som legges til grunn for utskrivning av eiendomsskatt i 2018. Det er skattetakstnemnda som vedtar takstene. De siste takstene vil ikke bli vedtatt før på nyåret 2018. Det er derfor noe usikkerhet med hva som blir det endelige skattegrunnlaget, og derved inntektene fra eiendomsskatten i 2018.

Kommunen har leid inn firmaet Verditakst AS til å gjennomføre takseringen. Takseringen begynte med besiktigelse i juli. Besiktigelsen mv. ble avsluttet ved månedsskiftet oktober/november. Skattetakstnemnda vil fremover få fremlagt forslag til takster som vurderes i forhold til foreløpige verdier. Relevante omsetningsverdier blir også lagt frem. Skattetakstnemnda gjennomfører en foreløpig behandling, for å se på hvilke rammer som skal gjelde, særlig kvadratmeterpriser og

sonefaktorer, og eventuelt foreta nye beregninger av takstene, før de vedtas. Når alt er avklart vil skattetakstnemnda vedta nye retningslinjer for takseringen.

Taksering etter eiendomsskatteloven innebærer at «*Verdien av eigedomen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eigedomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstillhøve ved fritt sal*», dvs. omsetningsverdi. Siden 2007 har omsetningsverdien for boliger og fritidsboliger hatt en betydelig økning. Når skattetakstnemnda skal fastsette nye sjablonverdier, må disse reflektere dagens omsetningsverdier.

Næringseiendommer takseres i hovedsak etter avkastningsverdi. Verk og bruk takseres etter egne regler, noe som innebærer at produksjonsutstyr også inngår i eiendomsskattetaksten.

På fakturaen for 1. termin 2018, med forfall 20. mars, vil den nye taksten være grunnlaget som eiendomsskatten beregnes av. De enkelte eierne vil også få tilsendt eget brev med informasjon om sin eiendom. Klagefristen er 6 uker.

Rådmannen vil også nevne at det ved fremleggelsen av forslaget til statsbudsjett for 2018, ble foreslått å endre eiendomsskatteloven for verk og bruk. Litt enkelt kan en si at verk og bruk skal takseres som næringseiendom og at produksjonsutstyr ikke lenger skal tas med i taksten. Lovendringen er foreslått å tre i kraft fra 1.1.2019, dvs. at skattegrunnlaget for produksjonsutstyr reduseres med 20 % pr. år fra og med 2019, og er borte fra skattegrunnlaget fra og med 2023. En antar at eiendomsskatten på produksjonsutstyr i 2017 utgjør ca. 3 mill. kroner. I tillegg ble det i juni 2017 avsagt en høyesterettsdom som har betydning for verdsetting av kraftlinjer, noe som innebærer at skattegrunnlaget blir redusert for disse eiendommene.

Som det fremgår av omtalen foran, er det en del usikkerhet med hva som blir skattegrunnlaget for 2018, og hva som blir skattesatsen. Skattesats for 2017 er 4,9 promille. Bunnfradraget foreslås videreført på samme nivå som i 2017, kr 110.000. Ut fra de beregninger eiendomsskattekontoret har gjort, har rådmannen lagt til grunn en skattesats på 3,5 promille for 2018. Det er innarbeidet en forventet årlig opptrapping med 3 mill. kroner i perioden 2019-2021 basert på fortsatt økt bygging av hus, leiligheter og hytter. Dette skal i sum gi en inntekt i samsvar med det som ble lagt til grunn i budsjettforslaget på 119,4 mill. kroner.

Salg av konsesjonskraft

Ringsaker kommune disponerer om lag 7,4 mill. kWh konsesjonskraft for salg eller bruk i egen virksomhet. Kommunen har avtale med Ishavskraft AS for salg av konsesjonskraft til spot NO1. Til fradrag før inntektsføring kommer produksjonskostnadene. Det er budsjettert med 1 mill. kroner i inntekter fra salg av konsesjonskraft.

Andre statstilskudd

Vertskommunetilskudd

Etter ansvarsreformen tidlig på 1990-tallet overtok 33 kommuner ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Formålet med den øremerkede tilskuddsordningen er å kompensere de 33 vertskommunene for de beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

Telling og uttrekk av midler ved frafall av beboere vil bli gjennomført hvert år fram til alle beboere har falt fra og tilskuddsordningen er avvirket i sin helhet. Tilskuddet til den enkelte kommune settes ned i forhold til antall beboere som faller fra. Ny telling av vertskommunebrukere pr. 1.1.2017 viser at det er 26 beboere igjen. Det har ikke vært frafall på brukere siden siste telling 1.1.2016. Tilskuddet for 2018 er budsjettert til 39,666 mill. kroner. Endelig tilskuddsbeløp vil først foreligge etter at statsbudsjettet er vedtatt.

Det er forutsatt et frafall av 2 brukere pr. år i økonomiplanperioden noe som innebærer at vertskommunetilskuddet vil bli redusert i gjennomsnitt med 3,051 mill. kroner hvert år i perioden

2019-2021, totalt 9,153 mill. kroner. Denne inntektsreduksjonen må dekkes inn fortrinnsvis ved at tjenesten til funksjonshemmede reduseres. Det vises til kommentarene i kapitel 4.5, budsjettansvar 449 ufordelt pleie og omsorg.

Rentekompensasjon skoleanlegg

Stortinget vedtok i 2002 en statlig finansieringsordning hvor kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter knyttet til nybygg, rehabilitering, opprustning og utbedring av skoleanlegg innenfor en gitt ramme. Ordningen gjaldt anlegg som er ferdigstilt etter 1.1.2002. I forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ble ordningen gjeninnført.

Rentekompensasjon skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene, over en 8 års periode, kan ta opp rentefrie lån på til sammen 15 mrd. kroner til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg. Ringsakers kvote er på 79,858 mill. kroner, og er benyttet fullt ut. Søknad om utbetaling innsendes når prosjektet er ferdigstilt. Hvis prosjektet er stort og går over flere år, er det også mulig å søke om utbetaling for et delprosjekt som er ferdigstilt.

Beregning av rentekompensasjonen skjer med utgangspunkt i et serielån med 20 års løpetid i Husbanken. Etter opplysninger fra Husbanken budsjetteres det med 1,238 mill. kroner i rentekompensasjon for 2018.

Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag - eldreplan og psykiatriplan

Kompensasjonstilskuddene følger av de investeringstiltak som er gjennomført og godkjent i forhold til tidligere opplegg for eldreplan og psykiatriplan. Tilskuddet gjelder alle sykehjemsplasser og omsorgsboliger med tilsagn om oppstartingstilskudd etter 1.1.1997, og skal sjablongmessig dekke utgifter til renter og avdrag, som påløp fra og med 1.1.1998. Etter opplysninger fra Husbanken budsjetteres det med 6,125 mill. kroner i samlet kompensasjonstilskudd for 2018.

Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger

Integreringstilskuddets intensjon er å dekke kommunesektorens gjennomsnittsutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommuner som bosetter flyktninger mottar en andel av tilskuddet pr. år pr. person i fem år. Ved flytting skal tilskuddet deles mellom fra- og tilflyttingskommunene i flytteåret. For familiejenforente utbetales tilskuddet over 3 år.

Tabell 4.24.3.5 Satser for integreringstilskudd i 2018

Bosettingsår	Satser 2018
Enslige voksne år 1	kr 237 000
Voksne år 1	kr 187 000
Barn år 1	kr 187 000
År 2	kr 239 000
År 3	kr 171 000
År 4	kr 85 500
År 5	kr 71 600

Tilskuddet vil variere i forhold til hvor mange barn og voksne som bosettes i kommunen. Tilskuddet er likt for alle kategorier fra og med år 2. Tilskuddet betales ikke i sin helhet ved bosetting, men fordeles over 5 år.

Fra og med 2017 mottar ikke kommunen noe særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger. Denne ordningen er slått sammen med Barne- ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdir) refusjonsordning for utgifter til kommunale barnevernstiltak. Det vises til kommentarene i kapitel 4.6 om Barne- og ungdomsvern.

I henhold til k.sak 44/2016 skal kommunen i snitt ta imot 90 flyktninger pr. år, inkludert familiejenforeninger. I tillegg kommer bosetting av 10 enslige mindreårige flyktninger til enhver tid. Det kommer færre asylsøkere til Norge, og færre får innvilget opphold, noe som gjør at bosettingsbehovet er lavere enn tidligere plantall fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). På bakgrunn av det nedjusterte bosettingsbehovet anmodet IMDi i brev av 6.3.2017 at Ringsaker kommune reduserte sitt vedtak om bosetting til 78 flyktninger, hvorav 2 enslige mindreårige flyktninger. IMDi varslet i brev av 23.6.2017 at behovet for bosetting av flyktninger i norske kommuner i 2018 forventes å bli ytterligere redusert. I brev av 6.11.2017 anmoder IMDi Ringsaker kommune om å bosette 38 flyktninger i 2018, hvorav 2 enslige mindreårige flyktninger. I tillegg kommer eventuelle familiejenforeninger.

En må komme tilbake med en oppdatert beregning av integreringstilskuddet i tertialrapportene i 2018 når en vet hvor mange flyktninger som bosettes i løpet av 2018. Som følge av lavere bosettingstall er integreringstilskuddet redusert fra 2019 mot tilhørende reduserte utgifter under Voksenpedagogisk senter, Helsestasjoner, Servicesenteret og Sosiale tjenester.

Tabell 4.24.3.6 Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger 2018-2021

Bosettingsår	2018	2019	2020	2021
Enslige voksne	5 925 000	5 925 000	5 925 000	5 925 000
Andre voksne	4 675 000	4 675 000	4 675 000	4 675 000
Barn år 1	4 675 000	4 675 000	4 675 000	4 675 000
År 2	18 388 100	9 280 100	8 269 500	7 170 000
År 3	12 825 000	12 825 000	12 740 000	11 548 600
År 4	4 189 500	6 412 500	8 274 100	10 565 000
År 5	2 076 400	3 508 400	3 508 400	3 508 400
Sum	52 754 000	47 301 000	48 067 000	48 067 000

Renter og avdrag

Norge har hatt lav rente i mange år, og renta har vært fallende siden 2009. Norges Banks styringsrente har siden 17.3.2016 vært på 0,50 %. Utlånsrentene til kommunal sektor er forventet å ligge ca. 0,75 prosentpoeng høyere enn styringsrenten. I tillegg kommer eventuell margin.

For å sikre mest mulig forutsigbare låneutgifter på kommunens innlån har en inngått rentebytteavtaler på til sammen 1,280 mrd. kroner med ulike tidshorisont. Disse er oppdelt i ulike avtaler på mellom 100 mill. kroner og 180 mill. kroner. Ved utgangen av 2017 vil om lag 49 % av låneporteføljen være på faste betingelser. Samtidig forsøker en å dra nytte av de lave korte rentene ved å holde resten av låneporteføljen på flytende betingelser. Det vil i praksis si 3 måneders NIBOR korrigeret for margin. Ringsaker kommune har nå rentebytteavtaler (rentesikring) med forfall i 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2024 og 2026. Avtalene er inngått på et tidspunkt da rentenivået var vesentlig høyere enn i dag. Et veiet gjennomsnitt gir en rente på 3,6 % for disse avtalene. En vil innenfor finans- og gjeldsreglementet, og sammen med kommunens hovedbankforbindelse, praktisere en rentestrategi som gir kontroll og forutsigbarhet med låneutgiftene.

Det er inngått ny hovedbankavtale med Sparebank 1 Østlandet fra 1.11.2017 etter gjennomført anbudskonkurranse høsten 2017. Det aller meste av kommunens likvide midler er inntående som bankinnskudd hos hovedbankforbindelsen. Det er vanskelig å oppnå noe mer enn de avtalte innskuddsrentene på disse midlene på grunn av den lave risikoprofilen som Ringsaker kommune ønsker å holde. En vil imidlertid benytte tidsinnskudd av forskjellig lengde dersom dette vil øke avkastningen.

Med utgangspunkt i kommunens hovedbankavtale, og forventninger pr. dato om renteutviklingen, har rådmannen i sitt budsjettforslag benyttet satser som vist i neste tabell.

Tabell 4.24.3.7 Forutsetninger for renter og avdrag i økonomiplanperioden

	2018	2019	2020	2021
Rente innskudd	1,55 %	1,75 %	1,95 %	1,95 %
Rente nye lån	1,75 %	1,95 %	2,15 %	2,15 %
Avdragstid nye låneopptak	30 år	30 år	30 år	30 år

Renteinntekter og renteutgifter for 2018-2021 fremgår av budsjettskjema 1A i hoveddel I og av økonomisk oversikt hoveddel VII i økonomiplanens oversikter (rosa bok).

Kommunelovens § 50 nr. 7 fastsetter at kommunens samlede gjeld skal avdras med like årlige avdrag (serielån), samt at den gjenstående løpetiden for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Den veide levetiden fremkommer ved at ulike typer anleggsmidler avskrives over ulikt antall år. Avdragstiden for løpende lån er innenfor denne avdragsbegrensningen.

Det budsjetteres med at Ringsaker kommune årlig tar opp 30 mill. kroner i Startlån (formidlingslån). Ordningen er nærmere omtalt i kapittel 4.17.3. Oppfølging av kommunens formidlingslån ivaretas i et samarbeid med Lindorff AS. Renteutgifter og renteinntekter fra formidlingslån føres i driftsregnskapet, mens avdragsutgifter og mottatte avdrag blir ført i investeringsregnskapet.

Det er budsjettert med et samlet låneopptak i 2018 på 505,906 mill. kroner, hvorav Startlån utgjør 30 mill. kroner. Samlet for økonomiplanperioden er det ført opp investeringslån for om lag 1,037 mrd. kroner og formidlingslån for 120 mill. kroner.

Det vises til kapittel 2.4 og økonomiplanens talldel (kapittel 7.5 i rosa bok) for nærmere oversikt over utviklingen av kommunens lånegjeld.

Utbetalinger i forbindelse med kommunens kraftinteresser

I forslaget til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 har rådmannen innarbeidet en samlet utbetaling i form av et ordinært utbytte og renter på lån på til sammen 36,9 mill. kroner i 2018 fra Eidsiva Energi AS. I den nye aksjonæravtalen som ble vedtatt i k.sak 47/2011 ble 1,5 mrd. kroner av selskapets kapital omgjort til et ansvarlig lån som det skal betales rente av. For Ringsaker kommunes del utgjør dette et ansvarlig lån til Eidsiva Energi AS på om lag 222 mill. kroner. Renteinntekter på dette utlånet er beregnet til 15,44 mill. kroner, og ordinært utbytte fra Eidsiva Energi AS er beregnet til 21,46 mill. kroner. Utbytte er redusert ytterligere med 3,7 mill. kroner fra budsjett 2017 basert på signaler fra Eidsiva Energi AS om forventninger om redusert utbytte i årene fremover. Ytterligere reduksjon av utbyttet er lagt inn i budsjett 2019.

Investeringer

I nye bestemmelser for budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet og notat fra Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS), er det fastsatt at budsjettskjema 2B skal vise brutto investeringsutgifter, mens budsjettskjema 2A (VO 90) skal vise finansieringen av investeringene og i tillegg andre sentrale utgifter og inntekter i investeringsbudsjettet. Alle tilskudd på investeringer og salg av driftsmidler, som inngår i finansieringen av investeringer, føres i budsjettskjema 2A.

Merverdiavgiftskompensasjon investeringer

Merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer skal i sin helhet føres i investeringsregnskapet, og bidrar således med egenfinansiering av investeringer og inngår som en samlet finansiering av investeringsprosjektene.

Med bakgrunn i foreslåtte investeringer anslår rådmannen kompensasjonen for merverdiavgift ved kommunens investeringer utenom VAR-sektoren til 93,177 mill. kroner i 2018.

Tilskudd og salg av transportmidler og maskiner

I tabellen nedenfor vises anslag for tilskudd til delvis dekning av investeringsutgifter og salg av transportmidler og maskiner.

Tabell 4.24.3.8 Anslag for investeringsinntekter i økonomiplanperioden 2018-2021 (kr 1.000)

Prosjekt	Navn	2018	2019	2020	2021
60431	Stavsberg - spillemidler stor flerbrukshall	0	0	-10 300	0
60441	Moelvhallen - svømmebasseng og flerbrukshall	0	-36 900	0	0
60917	Tilskudd til bygging av omsorgsboliger	0	-28 240	0	0
61208	Tilskudd til bygging/kjøp av boliger til flyktninger	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
70127	Flomsikring/elveforebygning del 2	0	0	-5 000	0
70135	Transportmidler - veg- salg av transportmidler	-100	0	0	0
70136	Større maskiner - veg- salg av maskiner	-50	0	0	0
70149	Transportmidler - park- salg av transportmidler	-50	0	0	0
70156	Tilskudd terskler og erosjonssikring Brumunda	0	0	-2 000	0
74027	Større maskiner - vann - salg maskiner	-50	-50	-50	-50
74027	Større maskiner avløp - salg maskiner	-50	-50	-50	-50
74004	Transportmidler - vann - salg av transportmidler	-100	-100	-100	-100
74004	Transportmidler - avløp - salg av transportmidler	-100	-100	-100	-100
70172	Flomsikring/elveforebygning del 3	0	0	0	-10 000
70174	Habitatstiltak Brumundda	-600	0	-4 250	0
70126	Tilskudd Øverbakkvegen	0	-4 500	0	0
74065	Sanering Kårtorpvegen, tilskudd fra Hias IKS	0	-6 000	0	0
74090	VA-avtale Sjusjøen-Moelv, fase 2 anleggsbidrag	-15 000	-15 000	-16 000	0